

# Πώς να εντοπίζετε τις ψευδείς ειδήσεις

Οι ψευδείς ειδήσεις (fake news) και η παραπληροφόρηση – πληροφορίες χαλκευμένες εσκεμμένα με σκοπό την παραπλάνηση ανθρώπων – έχουν εξελιχθεί σε ένα όλο και πιο ορατό παγκόσμιο φαινόμενο. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τα εργαλεία εξατομίκευσης που προσφέρουν έχουν καταστήσει ευκολότερη τη διάδοση ψευδών ιστοριών. Συχνά χρησιμοποιούν το συναίσθημα για να τραβήξουν την προσοχή και να προσελκύσουν επισκέπτες, για οικονομικούς ή ιδεολογικούς λόγους. Ακόμη και νέοι άνθρωποι, εξοικειωμένοι με την τεχνολογία, δυσκολεύονται να εντοπίσουν τις χαλκευμένες ειδήσεις. Ενδεικτικό είναι ότι, οι έξι στις δέκα ειδήσεις που κοινοποιούνται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης δεν έχουν καν αναγνωσθεί προηγουμένως από τον χρήστη που τις κοινοποίησε. Το 85 % περίπου των Ευρωπαίων θεωρούν τις «ψευδείς ειδήσεις» πρόβλημα στη χώρα τους, ενώ το 83 % θεωρούν ότι αποτελεί πρόβλημα για τη δημοκρατία εν γένει. Αυτή η πυξίδα θα σας βοηθήσει να πλοηγηθείτε στους ωκεανούς της πληροφόρησης και να μη χαθείτε μέσα σε κύματα ψευδών και στην παραπληροφόρηση.

## 1. ΕΛΕΓΤΕ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Είναι ακριβή τα στοιχεία και οι αριθμοί;  
Είναι μεροληπτικό το άρθρο; Ένα αξιόπιστο μέσο ενημέρωσης κρατάει τις μονόπλευρες απόψεις εκεί όπου ανήκουν – σε ευνοήσιμα άρθρα γνώμης, όχι σε ειδησεογραφικά άρθρα.

## 2. ΕΛΕΓΤΕ ΤΟ ΜΕΣΟ

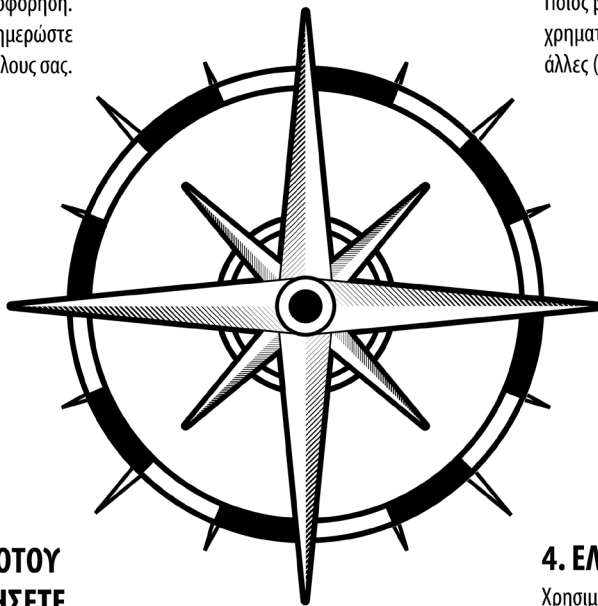
Το γνωρίζετε; Μήπως η διεύθυνση URL είναι παράξενη; Ελέγξτε την ενότητα «Σχετικά με εμάς» (About) Ποιος βρίσκεται πίσω του; Ποιος το χρηματοδοτεί; Διασταυρώστε με άλλες (έγκυρες) πηγές.

## 8. ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΕΙΤΕ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΥΘΟΚΤΟΝΟΥΣ<sup>(2)</sup>

Ενημερωθείτε για τα τελευταία τεχνάσματα και αφηγήματα που χρησιμοποιούν όσοι διασπείρουν την παραπληροφόρηση. Αναφέρετε τις ψευδείς ειδήσεις. Ενημερώστε τους φίλους σας.

## 7. ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΤΕ ΤΙΣ ΔΙΚΕΣ ΣΑΣ ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ

Μερικές φορές μια ιστορία παραίνα καλή ή διασκεδαστική για να είναι αληθινή. Πάρτε μια βαθιά ανάσα, συγκρίνετέ την με αξιόπιστες πηγές και κρατήστε την ψυχραιμία σας.



## 3. ΕΛΕΓΤΕ ΤΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΗ

Καταρχάς, υπάρχει τέτοιο πρόσωπο; Ένας καταξιωμένος δημοσιογράφος έχει πάντοτε ένα ιστορικό. Αν το όνομα του συντάκτη είναι πλαστό (ή αν δεν αναφέρεται όνομα) κατά πάσα πιθανότητα και τα υπόλοιπα είναι επίσης ψευδή.

## 6. ΣΚΕΦΤΕΙΤΕ ΠΡΟΤΟΥ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΤΕ

Η ιστορία θα μπορούσε να είναι διαστρέβλωση πραγματικών ή παλαιών γεγονότων – ή θα μπορούσε να είναι ατίτρα. Ο τίτλος θα μπορούσε να αποσκοπεί στη δημιουργία ισχυρών συναισθημάτων. Εάν ένα γεγονός είναι πραγματικό, τα αξιόπιστα μέσα ενημέρωσης θα το καλύψουν.

## 5. ΕΛΕΓΤΕ ΤΙΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

Οι εικόνες επιδρούν με μεγάλη δύναμη και είναι εύκολο να χρησιμοποιηθούν παραπλανητικά. Μια αναζήτηση εικόνας μπορεί να δείξει εάν η εικόνα έχει χρησιμοποιηθεί προηγουμένως σε διαφορετικό πλαίσιο. Η βοηθητική εφαρμογή InVID<sup>(1)</sup> μπορεί να σας βοηθήσει να εντοπίσετε την παραπλανητική χρήση βίντεο ή εικόνων.

## 4. ΕΛΕΓΤΕ ΤΙΣ ΠΗΓΕΣ

Χρησιμοποιεί ο συντάκτης αξιόπιστες πηγές (για παράδειγμα, γνωστά και έγκυρα μέσα ενημέρωσης); Οι εμπειρογνώμονες που μνημονεύονται στο κείμενο είναι πραγματικοί ειδικοί; Εάν χρησιμοποιούνται ανώνυμες πηγές ή δεν χρησιμοποιούνται καθόλου πηγές, η είδηση μπορεί να είναι ψευδής.

1) Αποκτήστε τη βοηθητική εφαρμογή από το [InVID project](https://www.invid-project.org/).

2) Για παράδειγμα, ακολουθήστε τους [@EUvsDisinfo](https://twitter.com/EUvsDisinfo), [@DFRLab](https://twitter.com/DFRLab) ή [@StopFakingNews](https://twitter.com/StopFakingNews)/[@stopfakeukraine](https://twitter.com/stopfakeukraine)

Το παρόν αποτελεί αναθεωρημένη έκδοση του σημειώματος «με μια ματιά» που δημοσιεύτηκε τον Μάρτιο του 2017.

